

Oplegvel Raadsstuk

Portefeuille J. Nieuwenburg
Auteur Dhr. J.Stork/B. de Jong
Telefoon 5113402 E-mail: bdejong@haarlem.nl
WZ/OGV Reg.nr. 2009/199325
GEEN bijlagen kopiëren
B & W-vergadering van 22 december 2009

Onderwerp

Vaststellen DO en aanvraag krediet “Integrale vernieuwing openbare ruimte Europawijk Zuid (IVOREZ) fase I en II”.

DOEL: Besluiten

Het college is bevoegd tot vaststelling van het definitief ontwerp (DO).
Het verstrekken van een krediet is de bevoegdheid van de gemeenteraad.

B&W

1. Het college stelt de Nota van Antwoord “Inspraakreacties voorlopig ontwerp herinrichting openbare ruimte Europawijk Zuid” en het Definitief Ontwerp voor het “Integrale vernieuwing openbare ruimte Europawijk Zuid” (IVOREZ) fase I en II vast.
2. De kosten van het besluit bedragen € 4.605.000,-. Het besluit wordt gedekt uit diverse posten uit het investeringsplan en de begroting, zoals aangegeven in de financiële paragraaf van het bijgevoegde raadsstuk. Het hiervoor benodigde raadskrediet wordt aangevraagd bij de Raad door middel van bijgevoegd raadsbesluit.
3. De betrokkenen ontvangen na besluitvorming informatie over dit besluit; de media krijgen een persbericht.
4. Het college stuurt dit voorstel naar de gemeenteraad, nadat de commissie Beheer hierover een advies heeft uitgebracht.

Raad:

Besluit in te vullen door griffie	Moties en amendementen in te vullen door griffie
☐ Conform	☐ Ja
☐ Gewijzigd	☐ Nee
☐ Aangehouden	
☐ Afgevoerd	Datum vergadering

Raadsstuk

Onderwerp: Kredietaanvraag “Integrale vernieuwing openbare ruimte Europawijk Zuid (IVOREZ) fase I en II”.

Reg.nummer: 2009/199325

1. Inleiding

IVOREZ betreft de integrale vernieuwing van de openbare ruimte in Europawijk Zuid. De ‘Samenwerkingsovereenkomst Europawijk Zuid’ met woningcorporaties PréWonen en Ymere (19 jan. 2006) vormt daarvan het startpunt. Doel van de overeenkomst is om voor 2015 de voor de wijk vastgestelde herstructeringsopgave te realiseren op basis van de ‘Toekomstvisie Europawijk Zuid’ (december 2005, SO/PM/2005/976). Meegenomen worden ook de ‘witte vlekken’ tussen de transformatiegebieden, de Europavaart en het Heempark; project- en programmagebieden worden dus integraal vernieuwd.

Op 6 juni 2009 heeft het college het voorlopig ontwerp ‘Integrale vernieuwing openbare ruimte Europawijk Zuid’ voor inspraak vrijgegeven. Op 22 juni heeft een inspraakavond plaatsgevonden. Alle schriftelijke inspraakreacties zijn verwerkt in een Nota van Antwoord. In deze nota worden de onderdelen toegelicht en de belangrijkste wijzigingen ten opzichte van het voorlopig ontwerp aangegeven.

Deze aanvraag betreft de herinrichting van fase I en II. Het ontwerp van fase III tot en met VII wordt in een later stadium vastgesteld. Benodigde kredietaanvragen worden te zijner tijd aan uw raad voorgelegd. Zie Paragraaf 6 voor de uitvoeringsplanning.

2. Voorstel aan de raad

Het college stelt de raad voor:

1. Het college stelt de raad voor een bedrag van € 4.605.000,- beschikbaar te stellen voor uitvoering van deelgebieden I en II overeenkomstig de financiële paragraaf van het raadsstuk.

3. Beoogd resultaat

Doel van het project is een betere kwaliteit openbare ruimte door de integrale vernieuwing van Europawijk Zuid, conform het nog vast te stellen ‘Handboek inrichting openbare ruimte Schalkwijk’ (HIOR Schalkwijk). De riolering en drainage worden vervangen. Tevens wordt het merendeel van het vuilwater van het hemelwater afgekoppeld, waardoor er geen bergbezinkbasins nodig zijn.

Na afronding van de deelprojecten I (natuurvriendelijke oevers en vernieuwing van de beschoeiing Europavaart) en II (de aanpak van de openbare ruimte tussen Engelandlaan en Laan van Angers en van Laan van Parijs tot Stockholmstraat), is circa 50% van het project IVOREZ gereed.

4. Argumenten

Onderlegger is de Raamovereenkomst Transformatie Haarlemse Woonwijken (Actualisatie 2007/11487). Tevens is in het Wijkcontract Europawijk 2008 - 2010 (dec. 2008) door corporaties, wijkraad Europawijk en gemeente vastgelegd om de buitenruimte integraal op te knappen, het achterstallig onderhoud weg te werken en het onderhoud op normniveau te houden.

Concreet gaat het om:

- Aansluiten op ca. 15 transformatieprojecten van Pré Wonen en Ymere
- Aanleggen langzaamverkeersroutes in Londenstraat, Brusselstraat en Athenestraat

- Vernieuwen groenstroken langs Brusselstraat en Athenestraat
- Aanwijzen en meenemen van 'witte vlekken'
- Uitvoeren meerjarenprogramma's openbare ruimte, groen, verkeer, water, oevers, bruggen, spelen, straatmeubilair, riolering, drainage, etc
- Vernieuwen toegangspaden naar het Engelandpark, inclusief kunstuitingen
- Aanleggen natuurvriendelijke oevers Europavaart, toevoegen langzaamverkeer-ontsluiting Heempark, uitvoeren achterstallig onderhoud aan wandelpaden
- Vergroenen van de wijk door bijplaatsen van (netto) 100 - 120 bomen
- Waar nodig ophogen van het maaiveld (ten gevolge van inklinking - ca 10 cm)
- Uitvoeren van afspraken uit het wijkcontract Europawijk
- Herinrichten Laan van Angers

Beleidskaders:

Voor het ontwerp gelden de volgende vigerende beleidskaders:

- Haarlems Verkeer en Vervoer Plan (2002/182821)
- Parkeernota (2004/217433)
- Uitvoeringsprogramma fietsinfrastructuur (2007/10460)
- Herijking normbudgetten (2007/191804) (uitwerking Beleidskader openbare ruimte)
- Nota Openbare verlichting (2007/110632)
- Bomenverordening Haarlem 2007 (2008/6426)
- Nota stadsdeeluitvoeringsprogramma's 2009 (2009/23129)
- Meerjarenprogramma Openbare ruimte, Groen en Verkeer 2009 - 2012: uitvoering 2009 (2008/189480)

Voorts zijn de volgende kaderstellende documenten gebruikt:

- Uitvoeringsplan Schalkwijk 2000+ (335/1999)
- Toekomstvisie Europawijk Zuid 2015 (SO/PM/2005/976)
- Actualisatie Raamovereenkomst Transformatie Haarlemse Woonwijken (2007/11487)
- Samenwerkingsovereenkomst Europawijk Zuid (19 jan. 2006)
- GREX Schalkwijk / Europawijk 2006 en Grondruilkaart (2006)
- Uitvoeringskrediet Europawijk 2008-2010 (2008/157197)
- Wijkcontract Europawijk (vastgesteld dec. 2008)
- Handboek inrichting openbare ruimte (HIOR) Schalkwijk (concept)

Verkeer en parkeren

Heel Europawijk Zuid is ingericht als een 30km/u gebied, dan wel 30km/u + bus gebied. Verkeersremmende maatregelen worden uitgevoerd conform het (concept) HIOR Schalkwijk.

Tussen het Engelandpark en de Laan van Osnabrück worden drie langzaamverkeer - routes aangelegd. Twee van deze routes zijn buurtgericht en maken geen onderdeel uit van het fietsnetwerk in het HVVP. De route Londonstraat-Wenenstraat staat wel in het fietsnetwerk en zal daarom een inrichting als fietsstraat krijgen. Deze route wordt voorzien van asfalt.

Door optimalisatie van bestaande parkeervakken en de aanleg van parkeerstroken neemt het aantal parkeerplaatsen toe, onder meer ten behoeve van een toekomstige autoluwe inrichting van de Laan van Angers. In deelgebied I zijn geen openbare parkeerplaatsen aanwezig. In deelgebied II neemt het totale aantal straatparkeerplaatsen toe tot 559. In bijlage 1a staat de parkeertelling.

De Laan van Parijs, de Laan van Berlijn en de Laan van Osnabrück krijgen een nieuwe inrichting met klinkers. De Laan van Parijs krijgt verhoogde kruisvlakken als 30 km maatregel. De huidige verkeersdrempels verdwijnen.

Groen

Er is onderzoek gedaan naar de staat van de bomen in de hele wijk. Ten opzichte van het voorlopig ontwerp worden er minder bomen gerooid en worden er meer nieuwe bomen bijgeplant. In het ontwerp worden de monumentale bomen gespaard, er vanuitgaande dat de rioolwerkzaamheden dit toelaten. In bijlage 1b staat de bomenbalans, die hoort bij het definitieve ontwerp, die uitkomt op (netto) 100 tot 120 extra bomen, na uitvoering van het gehele project (fase I t/m VII), in de wijk.

Het groen in deelgebied I bestaat uit een groene strook ten zuiden van de Europavaart, waarin het Heempark ligt en die behoort tot de hoofdgroenstructuur, en de groengebieden tussen de flats langs de Laan van Parijs en Laan van Berlijn. Langs de Europavaart worden de slechtste bomen gekapt, waardoor andere bomen meer ruimte kunnen krijgen. De oeverlijn is aangepast ten behoud van waardevolle bomen. De groengebieden tussen de flats worden heringericht; eigenaar Delta Lloyd gaat na de realisatie bijdragen aan het meerjarig groenonderhoud. Voor een opener, sociaal veiliger groeninrichting en de aanleg van natuurvriendelijke oevers worden er 37 bomen gerooid en 22 bijgeplant. Het totale aantal bomen komt op 216.

In deelgebied II worden 2 bomen vervangen en worden er 37 bijgeplant. Het aantal neemt toe tot 315. De Laan van Parijs behoort tot de hoofdbomenstructuur. Het wegprofiel wordt versmald ten gunste van meer groen. In de Athenestraat en de Brusselstraat is een herontwerp gemaakt voor de groenstroken. Al met al voldoet het ontwerp aan de vereisten van de groentoets en de inzet op verdere vergroening van de wijk, uitgaande van behoud van bestaand groen en de aanplant van extra bomen.

Openbare verlichting

De openbare verlichting in het plangebied wordt vernieuwd. Het politiekeurmerk veilig wonen stelt eisen aan de verlichting. De gevolgen zijn uitgewerkt in een nieuw verlichtingsplan. Armaturen worden vervangen, en waar nodig worden lichtmasten bijgeplaatst. Hierbij wordt rekening gehouden met het Haarlemse ecologie- en klimaatbeleid.

Water

Door het aanbrengen van natuurvriendelijke oevers en het lokaal verbreden van de Europavaart wordt voldaan aan de watertoets. Dit levert meer watercompensatie op dan benodigd voor de bouw van blok 14 in de Europavaart. Een en ander is afgestemd met het Hoogheemraadschap van Rijnland.

Nevendoel is het wateroppervlak te vergroten in verband met toename van regenval en het verbeteren van ecologische-, ruimtelijke- en waterkwaliteit. In het ontwerp is vastgelegd waar de oevers gaan ingrijpen in de ruimtes tussen de flats.

Bruggen

De voetgangersbrug over de Europavaart komt min of meer in het verlengde van de Laan van Osnabrück. Deze nieuwe langzaamverkeersverbinding was al opgenomen in de Toekomstvisie Europawijk Zuid 2015, en dient ter versterking van de hoofdgroenstructuur en de betere ontsluiting van het Heempark. Voor de realisatie wordt een bijdrage verwacht van de woningcorporaties.

Riolering/drainage

In het definitief ontwerp is gekozen voor vervanging van het gemengde stelsel door een kleiner gemengd stelsel en een separaat regenwaterstelsel. Het afkoppelen van verhard oppervlak van de gemengde riolering is een van de uitgangspunten van het gemeentelijke rioleringsbeleid en het waterbeleid. Gestreefd wordt 50% tot 70% verhard oppervlak af te koppelen. Op die manier wordt een groot deel van het regenwater via het regenwaterstelsel afgevoerd naar de Europavaart, zodat minder regenwater wordt afgevoerd naar de rioolwater zuiveringsinstallatie.

De drainage wordt geheel vervangen. Door de gecombineerde aanpak van drainage en riolering worden efficiënter met beschikbare middelen omgegaan. De geplande aanleg van twee bergbezinkbassins (BBB's) vervalt. De middelen worden ingezet voor het nieuwe riool- en drainagestelsel.

Straatmeubilair

Het straatmeubilair wordt vervangen conform het (concept) HIOR Schalkwijk.

De groenstrook langs de Brusselstraat is met de bewoners aangewezen als locatie voor een mozaïekbank, een door de wijkbewoners te ontwerpen "Gaudi" bank. Na vaststelling van het definitief ontwerp zal opdracht worden verleend tot uitwerking hiervan.

Spelen

Uitgangspunt is dat de bestaande speel functie in de wijk gehandhaafd blijft. In het kader van de in het wijkcontract vastgelegde afspraken wordt de nadere invulling vormgegeven. De groentjes aan Brusselstraat en Athenestraat en de Laan van Angers lenen zich met name voor het herbergen van speel functies. Hier is ruimte voor het plaatsen van speeltoestellen. Het pannaveldje is verschoven en er is een zitplek voor ouderen gecreëerd.

Afvalinzameling

Het plangebied is voorzien van ondergrondse containers. In deelgebied II is bij de nieuwbouw aan de Brusselstraat uitbreiding met twee ondergrondse containers nodig.

Politiekeurmerk Veilig Wonen (PKVW)

Het ontwerp voor de openbare ruimte is extern getoetst en voldoet aan de normen van het PKVW. De meerkosten in Fase I en II, voor de gemeente bestaande uit het bijplaatsen van een 15-tal extra lantaarnpalen, bedragen maximaal € 25.000,-. Europawijk Zuid voldoet daarmee aan het politiekeurmerk.

Resultaten van participatie

Het voorlopig ontwerp heeft acht weken ter inzage gelegen. Op 22 juni 2009 is er een inspraak- en informatieavond georganiseerd. Bewoners en belanghebbenden konden de plannen bekijken en bespreken met deskundigen. Er zijn 37 schriftelijke zienswijzen ingediend. De op- en aanmerkingen zijn verwerkt in de bijgevoegde Nota van Antwoord. De indieners van de zienswijzen worden geïnformeerd over de verwerking van de inspraakresultaten. Op tal van punten is het ontwerp aangepast naar aanleiding van de inspraak. Met de klankbordgroep is medio september een vierde bijeenkomst belegd over de aanpassingen op het ontwerp voor de deelgebieden I en II, en in december 2009 een vijfde over de Laan van Angers.

Communicatie

Voor de uitvoering wordt een BLVC-uitvoeringsplan opgesteld (Bereikbaarheid, Leefbaarheid, Veiligheid, Communicatie). Hierover wordt op een later moment met de wijk gecommuniceerd.

Op de projectwebsite www.europawijkzuid.nl staan informatie en nieuwsbrieven.

Financiële paragraaf

Het definitieve ontwerp voor deelgebieden I en II is door college vastgesteld, inclusief financiële paragraaf. Voor uitvoering zijn transformatiegelden en meerjaren onderhouds- en investerings (MJP) budgetten beschikbaar.

DO raming Fase I	:	€ 1.150.000,- (incl. 10% onvoorzien)
DO raming Fase II	:	€ 5.625.000,- (incl. 10% onvoorzien)
Totaal	:	€ 6.775.000,-

Voor de uitvoering van Fase I en II is het volgende budget beschikbaar:

1. De grondexploitatie (GREX) Europawijk Zuid omvat een geprognosticeerd bedrag van € 7.395.400,- dat ten goede komt aan diverse doelen, waaronder IVOREZ. Bij raadsbesluit 192/2008 (van 16 sept 2008) werd ten laste van de GREX ten behoeve van het woonrijp maken van het openbaar gebied rond de bouwprojecten en de langzaamverkeersroutes en VTU-kosten vrijgemaakt: een bedrag van € 4.188.276,-. Hiervan is nog ca € 3.500.000,- beschikbaar. Voor de fases III t/m VII is, inclusief de herinrichting van de Laan van Angers, binnen de prognose van de GREX nog € 3.200.000,- ruimte.
2. Vanuit het meerjarenprogramma OGV 2009 - 2012 wordt aanvullende dekking gevonden. Daarmee wordt vooruitgelopen op de vaststelling van het Meerjarenprogramma 2010 en 2011 van Openbare Ruimte, Groen en Verkeer:

A. Kosten voor uitvoering van Fase I bedragen naar verwachting € 1.150.000,-. Dit wordt gedekt uit de volgende posten:

DEKKING Europavaart	2009	2010
IP 63.09a graven extra water en groenvoorzieningen	€ 100.000,-	€ 300.000,-
IP 63.09b Aanbrengen afmeervoorziening	€ 96.000,-	
IP 65.07 Heroriëntatie Groen (mutatie wordt opgenomen in het MJP 2010-2013)		€ 40.000,-
Groot Onderhoud Gesloten Verhardingen (mutatie wordt opgenomen in het MJP 2010-2013) Europavaart (bijdrage bruggen)		€ 190.000,-
Openbare verlichtingen op normniveau brengen (mutatie wordt opgenomen in het MJP 2010-2013)		€ 20.000,-
Riolerings, aanleg milieuvorzieningen IP 63.19a (mutatie wordt opgenomen in het MJP 2010-2013)		€ 100.000,-
Riolerings, vervanging riolering IP 63.19b (mutatie wordt opgenomen in het MJP 2010-2013)		€ 134.000,-
Verzamelexploitatie Schalkwijk 2000+, complex 48, Stelpost Stedenbouwkundige knelpunten		€ 50.000,-
Straatmeubilair (mutatie wordt opgenomen in het MJP 2010-2013)		€ 20.000,-
Bruggen, vervangingsprogramma IP 62.09 *		€ 100.000,-
Totaal	€ 196.000,-	€ 904.000,-

* Bij Ymere en Pré Wonen is een aanvraag van € 100.000,- ingediend als bijdrage voor de brug. Vooruitlopend worden de kosten gedekt uit de post IP 62.09 "Bruggen, vervangingsprogramma". De aanleg van de brug is onder voorbehoud van deze co-financiering.

B. Kosten voor uitvoering van Fase II bedragen naar verwachting € 5.625.000,-. Hiervan is volgens RB 192/2008 reeds € 2.170.000,- gedekt. Het resterende bedrag van € 3.455.000,- wordt gedekt uit de volgende posten:

DEKKING Europawijk zuid fase II	2009	2010	2011
IP 65.07 Heroriëntatie Groen (mutatie wordt opgenomen in het MJP 2010-2013)		€ 60.000,-	
Groot Onderhoud Gesloten Verhardingen		€ 800.000,-	€ 350.000,-

(mutatie wordt opgenomen in het MJP 2010-2013) Europawijk zuid			
Openbare verlichtingen op normniveau brengen (mutatie wordt opgenomen in het MJP 2010-2013)		€ 100.000,-	€ 15.000,-
Rioleringen, aanleg milieuvoorzieningen IP 63.19a (mutatie wordt opgenomen in het MJP 2010-2013)		€ 770.000,-	€ 330.000,-
Rioleringen, vervanging riolering IP 63.19b (mutatie wordt opgenomen in het MJP 2010-2013)		€ 700.000,-	€ 300.000,-
Straatmeubilair (mutatie wordt opgenomen in het MJP 2010-2013)		€ 21.500,-	
Cultuurimpuls Europawijk Zuid: OPH 2009 1297.4791.9642	€ 8.500,-		
Totaal	€ 8.500,-	€ 2.451.500,-	€ 995.000,-

5. Kanttekeningen

Laan van Angers

Voor de Laan van Angers zijn enkele inrichtingvarianten in studie. Het is de centrale ader in het gebied en vergt goede uitwerking, alvorens hierover te kunnen beslissen. Het voorlopig ontwerp voor de Laan van Angers wordt in januari 2010 in het college besproken. Omdat de Laan van Angers in de eindfase wordt uitgevoerd, heeft dit geen invloed op de planning.

Private terreinen

De gemeente heeft eigenaren van private terreinen aangeboden deze bij herinrichting mee te nemen. Hierop is afwijzend gereageerd. Mocht men alsnog mee willen om werk met werk te maken, dan kan dit in de bestekfase (tegen kostprijs) worden meegenomen.

Verdichting elders in Europawijk

Het college legt met dit ontwerp voor de openbare ruimte vast dat in het Heempark en de plantsoenen Brusselstraat en Athenestraat geen woningbouw wordt opgenomen. Er komt hier een groene inrichting en kwaliteitsverbetering. Al eerder was dit in uw raad besproken en later in het bestemmingsplan Schalkwijk vastgelegd en komt nu tot uitdrukking in de ontwerpen voor de openbare ruimte. Het college is zich er van bewust dat daarmee vraagstukken over verdichting elders in Europawijk en haar groene ruimte sterker gaan spelen. De consequenties daarvan wil het college in een later stadium in 2010 voorleggen aan de raad.

Aanbesteding

Als kans voor het project, waar werk met werk gemaakt wordt, geldt de huidige aanbestedingsmarkt. Verwacht mag worden dat de aanbesteding lager uitvalt dan de directieraming.

Risicoparagraaf

Eind 2007 is een risicoanalyse voor de herstructureringsopgave uitgevoerd. Zeer recentelijk is een nieuwe risicoanalyse uitgevoerd, gericht op de uitvoeringsfase van IVOREZ. Als grootste risico's worden gezien:

1. Bouwopgave corporaties. Aangezien IVOREZ aansluit bij de vernieuwing van de gebouwde omgeving, kan eventuele vertraging gevolgen hebben voor de voortgang. De kans hierop is klein; er is periodieke afstemming met de corporaties over de planning en de voortgang.

2. Riolvernieuwing. Het bestek wordt uitgewerkt in de vervolgfase. Indien het uiteindelijke rioolplan moet afwijken van het bestaande tracé kan dit leiden tot hogere kosten. In de raming is hiervoor een stelpost onvoorzien van 10% aangehouden.
3. Beheerkosten. Het rioolstelsel, de voetgangersbrug, natuurvriendelijke oevers, de 100 tot 120 extra bomen en de geasfalteerde wandelpaden in het Heempark leiden tot areaaluitbreiding. In een voorlopige doorrekening van Fase I is sprake van lagere beheerkosten en in Fase II van (licht) hogere beheerkosten. Een beheerkostenberekening voor heel IVOREZ komt bij de doorrekening van het DO voor Fase III en IV, waarna 80% van de openbare ruimte is vastgesteld.
4. HIOR Schalkwijk. Indien het (nog niet vastgestelde) HIOR Schalkwijk wordt gewijzigd, kan dit gevolgen hebben voor de herinrichting en voor de beheerkosten.

6. Uitvoering

De uitvoeringsplanning van IVOREZ is als volgt:

1. Fase I	Europavaart en Heempark	1 ^e kw 2010 – 3 ^e kw 2010
2. Fase II	tussen Laan van Parijs en Brusselstr	2 ^e kw 2010 – 1 ^e kw 2011
3. Fase III	tussen Laan van Berlijn en Moskoustr	4 ^e kw 2010 – 2 ^e kw 2011
4. Fase IV	Plantsoenen langs de Europaweg	4 ^e kw 2010 – 2 ^e kw 2011
5. Fase V	Entrees en plantsoenen Engelandlaan	3 ^e en 4 ^e kwartaal 2011
6. Fase VI	Stoep Engelandlaan, Italielaan	3 ^e en 4 ^e kwartaal 2011
7. Fase VII	Laan van Angers	1 ^e en 2 ^e kwartaal 2012

7. Bijlagen

1. Definitief Ontwerp Fase I en Fase II (incl. tekeningen en legenda) en:
  - a. Parkeertelling Fase II
  - b. Bomentelling Fase I en Fase II (oude – nieuwe situatie)
  - c. Tekenning riool- en drainagestelsel (nieuwe situatie hele wijk)
2. Nota van Antwoord ‘Integrale vernieuwing openbare ruimte Europawijk Zuid’.

Het college van burgemeester en wethouders,

de secretaris

de burgemeester

8. Raadsbesluit

De raad der gemeente Haarlem,

Gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders

Besluit:

- een bedrag van € 4.605.000,- beschikbaar te stellen voor uitvoering van deelgebieden I en II overeenkomstig de financiële paragraaf van het raadsstuk.

Gedaan in de vergadering van 21 januari 2010,

De griffier

De voorzitter

Parkeermogelijkheden Europawijk Zuid - Fase II			
straat:	aantal:	vak/straat	1 cq 2-zijdig op straat
Brusselstraat	9	straat	1
	6	straat	1
	12	vak	
	12	vak	
	20	straat	2
	40	straat	2
Antwerpenstraat	4	straat	1
	4	straat	1
	4	straat	1
	7	vak	
	6	vak	
	6	vak	
Namenstraat	20	straat	2
Leuvenstraat	20	straat	2
Londenstraat	3	vak	
	5	vak	
	5	vak	
	3	vak	
	3	vak	
	4	vak	
	5	vak	
	3	vak	
	3	vak	
	5	vak	
	5	vak	
	2	vak	
	3	vak	
Albion	15	vak	
	4	straat	1
Dublinstraat	20	straat	2
	7	vak	
	6	vak	
	7	vak	
	4	straat	1
	4	straat	1
6	straat	1	
Edinburghstraat	20	straat	2
Liverpoolstraat	20	straat	2
Oxfordstraat	21	vak	
Athenestraat	12	vak	
	12	vak	
	9	straat	1
	5	straat	1
	18	straat	2
	5	straat	1
7	vak		
Belgradostraat	18	straat	2
	7	vak	
Istanboelstraat	18	straat	2
	7	vak	
Laan van Parijs	10	vak	
	13	vak	
	18	vak	
	3	vak	
	1	vak	
	20	vak	
	7	straat	1
	8	straat	1
8	straat	1	
totaal aantal	559		

bijlage 1b

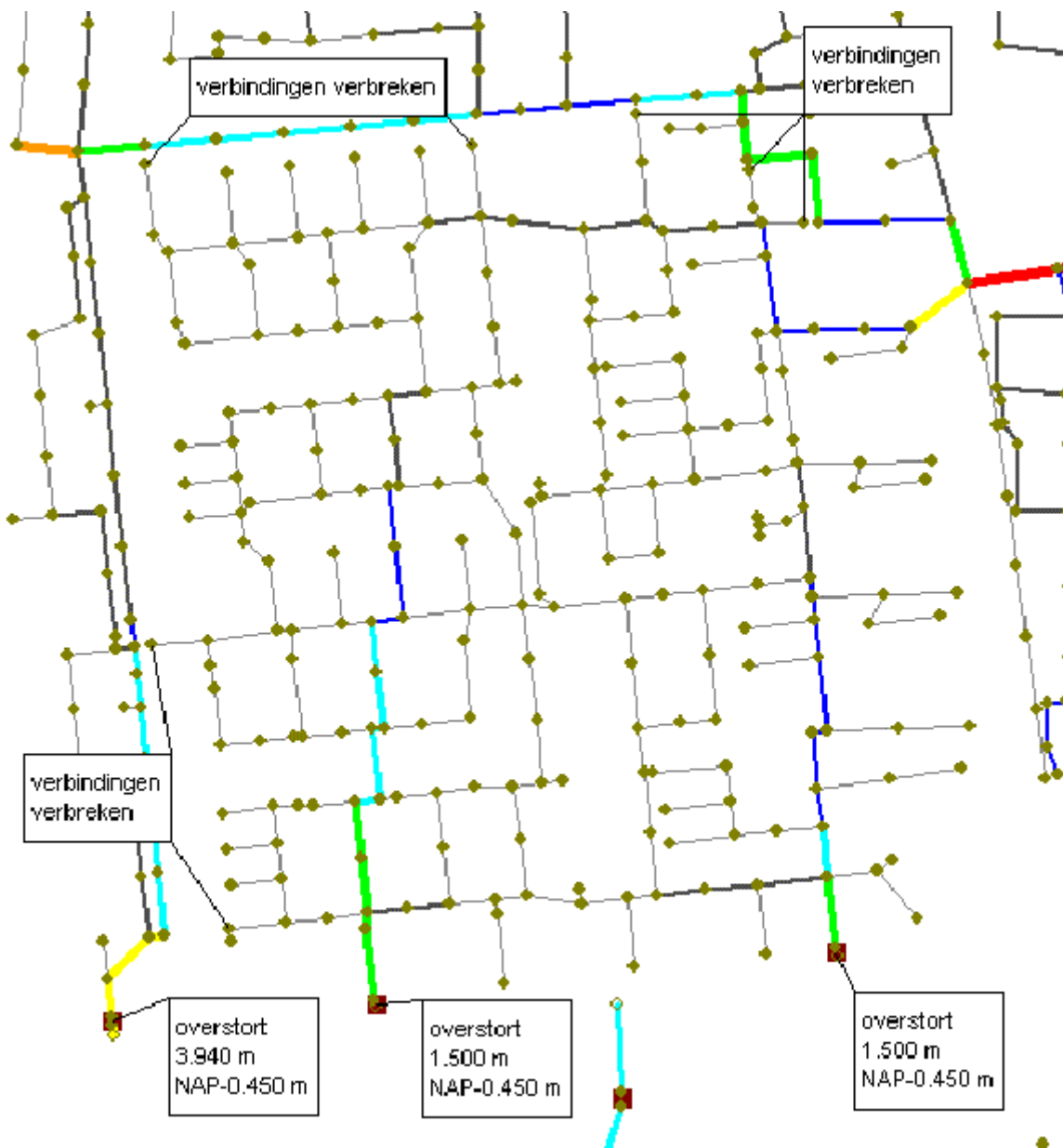
Raadsstuk Kredietaanvraag "Integrale vernieuwing openbare ruimte Europawijk Zuid (IVOREZ) fase I en II".

Reg.nummer: 2009/199325

Bomenbalans Europawijk Zuid - DO - 1 september 2009

	deelgebieden	bomen aanwezig	bomen vervanger	bomen te rooien	bomen nieuw	bomen totaal
Fase I	A	231	0	37	22	216
Fase II	B	86	0	0	17	103
Fase II	E	102	0	0	10	112
Fase II	G	57	0	0	2	59
Fase II	J	34	2	1	8	41
Fase III	B		0	0	9	9
Fase III	C	32	3	0	16	45
Fase III	E		0	0	25	25
Fase III	F	25	2	1	10	32
Fase III	G		0	0	0	0
Fase IV	B		9	0	16	7
Fase IV	E		3	0	9	6
Fase V	H	34	0	0	0	34
Fase V	I	26	0	0	0	26
Fase VI	K	4	0	0	0	4
Fase VI	L	37	0	3	11	45
Fase VI	M	156	0	0	22	178
Fase VII	M					
		824	19	42	177	942

Het aantal aanwezig bomen in deelgebied M is inclusief de bomen op de Laan van Angers

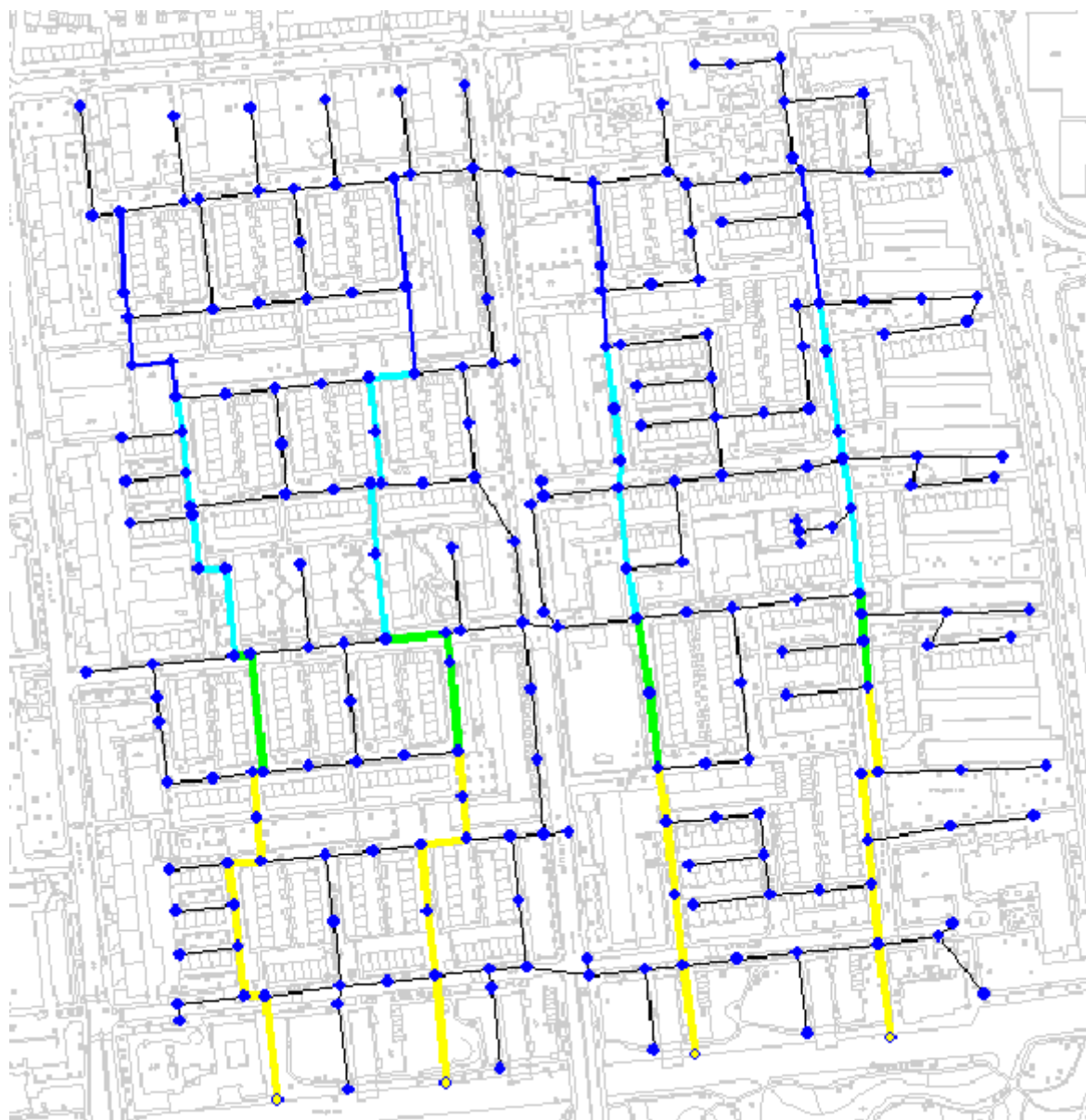

Afbeelding 1. Ontwerp toekomstig gemengd stelsel

- leidingbreedte
 [mm]
- — ≥ 1000 .
  - — ≥ 900 .
  - — ≥ 800 .
  - — ≥ 700 .
  - — ≥ 600 .
  - — ≥ 500 .
  - — ≥ 400 .
  - — ≥ 0 .

bijlage 1c (tweede bladzijde)

Raadsstuk Kredietaanvraag "Integrale vernieuwing openbare ruimte Europawijk Zuid (IVOREZ) fase I en II".
Reg.nummer: 2009/199325

Afbeelding 2. Ontwerp toekomstig Regenwater (RWA-) stelsel

leidingbreedte [mm]	
—	≥ 1000.
—	≥ 900.
—	≥ 800.
—	≥ 700.
—	≥ 600.
—	≥ 500.
—	≥ 400.
—	≥ 0.

Nota van Antwoord Inspraakreacties Voorlopig Ontwerp herinrichting Openbare Ruimte Europawijk Zuid

Versie 20090810

Inleiding

Het Voorlopig Ontwerp voor het herinrichtingproject 'Openbare Ruimte Europawijk Zuid' is op 2 juni 2009 door het College van Burgemeester en Wethouders van Haarlem vrijgegeven voor inspraak en hierna voor het publiek ter inzage gelegd. Een en ander is door middel van een artikel in de Stadskrant en in een huis aan huis verspreide Nieuwsbrief bekend gemaakt.

Op 22 juni 2009 is een inspraakavond gehouden in De Ontmoetingskerk te Schalkwijk, waar circa 60 belangstellenden kwamen kijken en luisteren naar de plannen. Naast een plenaire presentatie van circa 30 minuten waren er vanuit diverse disciplines informatietafels ingericht over het ontwerp, het groen, het verkeer, de (civiel)techniek en de (uitvoering)planning. Tientallen aanwezigen hebben gebruik gemaakt van de mogelijkheid een nadere mondelinge toelichting te krijgen. Er zijn 14 inspraakformulieren ingevuld achtergelaten.

De inspraaktermijn liep tot 28 juli 2009. Na afloop hiervan heeft de gemeente 37 reacties ontvangen, inclusief de op de inspraakavond achtergelaten inspraakformulieren.

De reacties in deze Nota van Antwoord zijn gerangschikt naar de thema's Algemeen, Ontwerp (groen, straatmeubilair), Verkeer en parkeren, Europavaart, water en riolering en Overige opmerkingen. Ook de reacties over onderwerpen die buiten dit ontwerp vallen, over andere locaties of projecten of die gaan over beheer en onderhoud zijn hier ondergebracht en beantwoord.

Hieronder worden alleen de (volg)nummers van de insprekers vermeld. In bijlage 1 staat een genummerde namenlijst van alle inspraakreacties.

A Algemeen

1. Diverse insprekers complimenteren de gemeente met de gekozen aanpak en de voortvarende werkwijze. Tevens wordt de bijzonder prettige samenwerking tussen de gemeente, de corporaties, de bewoners en de wijkraad geprezen. Insprekers 11, 18, 32 en 37 complimenteren de gemeente in het bijzonder met het opgeknapt Engelandpark en de Engelandlaan en tonen zich tevreden over alle plannen voor een integrale herinrichting van de wijk. Het voorgenomen verder opknappen van de toegangen naar het Engelandpark spreekt hen enorm aan.

Reactie: het college bedankt deze insprekers voor de gemaakte complimenten.

2. Inspreker 7 wacht met smart op het besluit t.a.v. de Laan van Angers.

Reactie: Voor de Laan van Angers zijn nog diverse varianten in studie. Naar verwachting zal het ontwerp later dit jaar in de inspraak worden gebracht.

3. Inspreker 29 betreurt het niet te zijn uitgenodigd om via de klankbordgroep in het ontwerp te participeren en merkt voorts op niet apart te zijn uitgenodigd voor de inspraakavond van 22 juni.

Reactie: De klankbordgroep is in maart en april 2009 vier keer bij elkaar geweest en heeft daarbij gesproken over het Programma van Eisen, het Schetsontwerp en het Voorlopig Ontwerp. Diverse onderdelen zijn daarbij aan de orde geweest. Met name is van gedachten gewisseld over de onderdelen Europavaart en Heempark, en de Laan van Angers.

Voor de klankbordgroep waren uitgenodigd een vertegenwoordiging van de Wijkraad Europawijk, de woningcorporaties Ymere en PreWonen als directe partners van de gemeente in de herontwikkeling van de wijk, en diverse bewoners uit de Europawijk die zich hiervoor hadden aangemeld.

De inspraakavond van 22 juni is aangekondigd in de Stadskrant, in een bewonersbrief en in de IVOREZ Nieuwsbrief nr 1, die huis aan huis in heel Europawijk Zuid zijn verspreid. Daarmee waren alle belanghebben in staat kennis te nemen van de inspraakbijeenkomst.

4. Inspreker 32 toont zich teleurgesteld over een aantal witte vlekken, zijnde diverse semi-openbare terreinen in eigendom van derden. Inspreker meent dat indien het hier semi-openbare ruimte betreft van de woningcorporaties, die moeten worden aangesproken op de gemaakte afspraken in het Wijkcontract over de integraliteit van de aanpak van de openbare ruimte.

Reactie: De gemeente heeft de haar bekende eigenaren van privé-terreinen, waaronder de corporaties, het aanbod gedaan om deze terreinen in het kader van de integrale aanpak van de openbare ruimte tegen kostprijs mee te nemen bij de aanbesteding. Ter verduidelijking: het gaat hier vooral om parkeerterreinen in bezit van de corporaties, en daarnaast om de trottoirs en parkeerterreinen van de flats langs de Laan van Berlijn en de Laan van Parijs, alswel de onderdoorgangen langs de Europavaart.

De corporaties hebben de gemeente in mei 2009 laten weten hiernaar onderzoek te hebben gedaan, waaruit naar voren is gekomen dat zij deze terreinen te zijner tijd zelf zullen aanpakken, danwel dat er geen (technische) noodzaak bestaat dit te doen.

Daarmee is het aanbod van de gemeente door hen terzijde gelegd.

Delta Lloyd, eigenaar van de flats langs de Laan van Berlijn en de Laan van Parijs, heeft de gemeente tot op heden nog geen uitsluitsel gegeven over de wens de terreinen te laten meenemen bij de integrale herinrichting.

Overigens was het aanbod geenszins vrijblijvend, maar de gemeente kan eigenaren van priveterreinen niet dwingen aan IVOREZ mee te werken. Desalniettemin zal de gemeente het eerdere aanbod nogmaals onder de aandacht brengen bij de corporaties en bij Delta Lloyd, en verzoeken aan de buurt te communiceren of en wanneer deze privé-terreinen worden aangepakt en opgeknapt.

5. Inspreker 32 vraagt aandacht voor Europawijk Noord als onderdeel van het wijkcontract, en verzoekt met nadruk om ook aandacht te geven aan dat deel van Europawijk. Het steekt de inwoners van noord dat dit deel nergens aan bod lijkt te komen. Als voorbeeld daarvan noemt inspreker de westelijke plantsoenen langs de Engelandlaan, die wel in IVOREZ staan voor wat betreft Europawijk Zuid maar in het (identieke) noordelijke deel langs de Engelandlaan geen aandacht krijgen.

Reactie: Europawijk Noord maakt geen onderdeel uit van het IVOREZ project, zoals de inspreker bekend zal zijn. De grenzen van een grootschalig project als dit kunnen uiteraard ter discussie worden gesteld, maar het is realiteit dat de gemeente niet alles

tegelijk kan aanpakken. Europawijk Zuid krijgt met IVOREZ een enorme kwaliteitsimpuls, die de wijk weer tientallen jaren vooruit helpt. De integrale aanpak zoals beproefd in dit project dient ook als voorbeeld voor andere Haarlemse wijken. Zoals vastgelegd in het Wijkcontract verdienen ook de hotspots van Europawijk Noord de nodige aandacht. De gemeente is al enige tijd bezig te onderzoeken hoe o.a. de Frankrijklaan en de Italielaan (ter hoogte van het winkelcentrum) kunnen worden verbeterd. Bekeken en afgewogen moet worden hoe de technische noodzaak zich daarbij verhoudt tot de beschikbare budgetten in het meerjaren investerings- en onderhoudsprogramma voor de komende jaren.

6. Inspreker 32 geeft aan dat in de Nieuwsbrief van mei 2009 onder H het opknappen van de plantsoenen aan de westzijde van de Engelandlaan genoemd staat, terwijl dit in het ontwerp zelf zou ontbreken.

Reactie: De twee plantsoenen voor de flats aan de westzijde van de Engelandlaan worden inderdaad opgeknapt. Ook de vijf entrees van de Engelandlaan naar het Engelandpark staan in de planning opgenomen in Fase V & Fase VI. Ze staan ook in het Voorlopig Ontwerp ingetekend. Te zijner tijd zal het definitief ontwerp voor deze fases door het College worden vastgesteld.

B   Ontwerp

Groen

1. Inspreker 2 wil graag veel groen zien op de Laan van Angers. Zitplekken zijn overdreven, want niemand gaat op zo'n drukke straat op een bankje uitrusten. De inspreker stelt wel voor aan de Italielaan een mooie ingang te maken met groen en meer zitplekken. De Italielaan kan hiermee een entree voor Europawijk worden. Inspreker 2 stelt ook voor in het Heempark en Engelandpark afzonderlijke ingangen te maken voor de dieren (honden en katten) en voor bewoners.

Reactie: De Laan van Angers maakt geen onderdeel uit van deze inspraakronde. Er wordt nog gestudeerd op de exacte invulling. Het ontwerp zal na de zomer in de inspraak komen. Desalniettemin kan worden gesteld dat het doel is en blijft om het groene karakter van de Laan van Angers te benadrukken door het een hogere verblijfskwaliteit te geven. Hier hoort bij de mogelijkheid te genieten van de omgeving vanaf zitbankjes. De Italielaan tussen Laan van Angers en Engelandlaan zal worden meegenomen als onderdeel van de groene wandeling door de wijk. De gemeente is al enige tijd bezig te onderzoeken hoe Frankrijklaan en Italielaan (ter hoogte van het winkelcentrum) kunnen worden verbeterd. Bekeken en afgewogen moet worden hoe de technische noodzaak zich daarbij verhoudt tot de beschikbare budgetten in het meerjaren investerings- en onderhoudsprogramma voor de komende jaren. De gemeente vindt het niet nodig gescheiden ingangen voor dieren en mensen te maken in de parken.

2. Insprekers 3 en 5 vragen aandacht voor vergeten groen. Inspreker 5 ziet graag dat in de geplande aanpak ook het groentje aan de Warchaustraat, ter hoogte van huisnummer 17 – 27 wordt meegenomen. Deze groenvoorziening ligt er al 43 jaar en wordt de laatste tien jaar door de inspreker bijgehouden. Gezien de leeftijd van de inspreker is dit niet veel langer meer mogelijk. Het mooie van de beplanting is er echter allang af. Inspreker 5 vraagt aandacht voor onderhoud van het groen op de koppen van de Stavangerstraat, de Oslostraat en de Helsinkistraat. Deze zijn jarenlang verwaarloosd.

Bewoners moeten worden aangesproken op het opknappen en onderhouden van hun tuinen.

Reactie: Vanuit het Wijkcontract voor Europawijk zal de werkgroep Groenparticipatie ideeën over de plantsoenen inventariseren en verzamelen. Zij zal zich buigen over het verbeteren van de locaties en bezien wat in uitvoering kan worden gebracht. Beide inspraakreacties zullen aan de werkgroep Groenparticipatie worden meegegeven.

3. Inspreker 10 meldt dat de boom in de Brusselstraat, achter Stockholmstraat 32 door de bliksem is getroffen en gekapt. Bij herplanting deze boom graag ca. 6 meter verder van het wandelpad af, of verder naar het midden planten. Anders krijgen toekomstige bewoners dezelfde zon/licht problemen als inspreker nu heeft.

Reactie: Voor deze boom is in het ontwerp een nieuwe plek gevonden. De boom wordt 6 meter verplaatst.

4. Inspreker 11 vraagt aandacht voor de eiken in de stoep vlak voor de flat (Engelandlaan, flat VII). Deze groeien schuin en ontnemen veel licht. Enkele zijn al verplaatst naar het Engelandpark, waardoor nu een rij eiken met gaten is ontstaan. Gevraagd wordt de bomen uit te dunnen of te vervangen door kleinere bomen.

Reactie: Deze eiken zijn te groot om te verplanten, en zijn afgelopen jaar nog gesnoeid. Deze zullen niet worden verplaatst.

5. Inspreker 15 vraagt aandacht voor de situatie voor appartementsgebouw nr. 974 -1206 aan de Engelandlaan. De hier geplante platanen zijn geplant als 'blijvers'. Deze moeten de ruimte krijgen, wellicht door een plataan bij te planten op het grasveld. De populieren zijn geplant als 'wijkers'. Dode takken moeten er worden uitgehaald en wellicht alvast één boom kappen. De uitstraling van de perken aan de voorzijde van het flatgebouw kan worden vergroot door nieuwe beplanting van heesters en/of boompjes.

Reactie: Haarlemse bomen worden op basis van een objectieve beoordeling gesnoeid of – indien noodzakelijk - gekapt. Bij 'blijvers' en 'wijkers' is het de bedoeling dat na een aantal jaren na aanplant de wijkers worden gekapt. In dit geval staan de Populieren er inmiddels 48 jaar, en deze zullen dan ook blijven staan.

6. Inspreker 15 is van mening dat het aanbrengen van groenstroken aan de kopse kant van het flatgebouw aan de Engelandlaan, als nieuwe entrees van het Engelandpark, geen goed idee is. De bewoners moeten er wel langs kunnen. Deze inspreker vindt het aanbrengen van groenvlakken in het plantsoen bij de entree van het Engelandpark wél een goed idee. Dit gaat de huidige opslag van Vlier en Kaukasische Berenklaauw tegen. Inspreker 18 spreekt de nieuwe groene toegangen naar het Engelandpark ook erg aan.

Reactie: Het ontwerp is hierop aangepast. Het geplande nieuwe groen zal geen belemmering voor de bewoners vormen om bij de garages en parkeerplaatsen te komen.

7. Inspreker 18 vraagt aandacht voor de groenaanpak in de Stockholmstraat, zodat de daar achterliggende parkeerplaatsen meer toegankelijk worden gemaakt, opnieuw bestraten / indelen, ook voor extra bezoekers van Sint Jacob, personeel en RIWB.

Reactie: Deze parkeerplaatsen worden op dit moment weinig gebruikt omdat ze verscholen liggen achter de groenstrook. De groenstrook wordt overzichtelijker gemaakt.

De parkeerplaats en groenstrook op de Stockholmstraat bij de flat worden anders ingedeeld. Het ontwerp is hierop aangepast.

8. Inspreker 18 maakt bezwaar tegen de bebouwing van groenstroken tussen de flats die uitkijken op de Europaweg (o.a. de Praagflat). Op deze manier wordt er weer groen onttrokken aan de wijk en wordt de toegankelijkheid van Europawijk (vooral voor fietsers) meer afgesloten. Dit kan naar het idee van inspreker nooit de bedoeling zijn van het HIOR. Uitlaatgassen zullen hierdoor meer blijven hangen rondom de Europaweg. Inspreker 20 is van mening dat het bebouwen van de westzijde van de Europaweg tegenover Schalkstad niet moet doorgaan. Met het verdichten wordt de wijk verpest.

Reactie: Deze toekomstige bebouwing is opgenomen in het nieuwe bestemmingsplan, maar maakt geen onderdeel uit van dit project. Het onderwerp maakt dan ook geen onderdeel van deze inspraakronde over het project IVOREZ.

9. Inspreker 21 ziet dat de achtertuin van het Apostolisch Genootschap aan de Laan van Berlijn groen staat ingekleurd. Navraag heeft geleerd dat de werkzaamheden stoppen bij het voetpad langs het gebouw. De achtertuin en de beschoeiing zijn van inspreker en deze is niet voornemens op korte termijn werkzaamheden uit te voeren, naast het reguliere tuinonderhoud. Indien de gemeente toch plannen heeft om aanpassingen te doen aan het achterterrein is het verzoek contact op te nemen.

Reactie: De achtertuin van het Apostolisch Genootschap was per abuis op het voorlopig ontwerp ingekleurd. Het terrein zal buiten beschouwen worden gelaten. Dit is gecorrigeerd op de kaart van het Definitieve Ontwerp.

10. Insprekers 13, 25, 30, 31, 33, 34 en 37 maken bezwaar tegen het kappen van (te) veel bomen in de groene gebieden tussen de flats langs de Europavaart en in het Heempark. Onkruid en laag struikgewas mag flink gesnoeid worden, maar de bomen s.v.p. niet te rigoreus. Insprekers 31 en 33 spreken van het kappen van 13 bomen op de zuidelijke oever van de Europavaart. Inspreker 33 vraagt ook of het klopt dat de aanvankelijk voorgenomen kap van 50 bomen op zowel de noord- als de zuidoever nu inderdaad beperkt blijft tot 13. Men vraagt om behoud van het groene karakter. Inspreker 34 draagt hierbij aan dat de groene longen van de stad behouden moeten blijven. Inspreker 13 vraagt of de overkant van de Laan van Parijs inderdaad kaal wordt, wat zeer jammer zou zijn en waarvan inspreker hoopt dat dit niet doorgaat. Het wandelpad langs het water en de hekken mogen/moeten wel hersteld worden. Inspreker 37 vind kappen onvermijdelijk waar bomen te dicht op elkaar staan, maar vraagt om er niet teveel weg te halen. Deze inspreker ervaart het wonen in het groen als een klein paradijs, en wil graag dat dat zo blijft. Inspreker 34 meent dat het kappen van bomen in het Heempark ten koste gaat van het weren van het verkeerslawaaï en fijnstof vanaf de drukke Europaweg. Bovendien vreest de inspreker meer ruk- en draaiwinden tussen de flats als er groen verdwijnt.

Reactie: In het ontwerp is het doel de optimale balans te vinden tussen de verschillende vastgelegde ambities. Er is gezocht naar een optimale zonering tussen open en gesloten groene gebieden, waardoor de beleving en de ruimtelijke kwaliteit vergroot wordt. Hierbij is de conditie van de bomen leidend. Gezonde bomen blijven zoveel mogelijk staan, minder vitale bomen worden verwijderd om ruimte voor andere parkonderdelen te maken. Het klopt niet dat de ruimtes tussen de flats of langs de oevers van de vaart kaal zullen worden. Evenmin worden er onnodig veel bomen verwijderd. Het ontwerp van de natte zuidoever van de Europavaart is aangepast, zodat er veel minder bomen hoeven te

verdwijnen dan eerder was voorzien, maximaal 15 in plaats van 50. Het groene karakter van de gebieden tussen de flats zal juist worden versterkt.

Uit de bijgestelde bomenbalans blijkt dat in heel Europawijk in totaal tussen de 40 en 50 bestaande bomen zullen verdwijnen. Dit aantal is inclusief de te verwijderen bomen bij het nieuwe watergebied in Heempark II. Daar staat tegenover dat er ook zo'n 150 bomen zullen worden bijgepland. Na uitvoering van het project IVOREZ zullen er in heel Europawijk Zuid per saldo circa 100 meer bomen staan dan nu. Het groene karakter van de wijk zal daarmee verder worden versterkt.

11. Insprekers 26, 33, 34 en 35 maken bezwaar tegen de beoogde vrije zichtlijnen vanaf de Laan van Parijs en Laan van Berlijn op de Europavaart, omdat de grond hiervoor moet worden afgegraven en het ten koste gaat van het huidige groen. Inspreker 26 geeft aan het plezierig te vinden als de groenstroken tussen de flats niet te open worden gemaakt i.v.m. schuilmogelijkheden voor dieren. Inspreker 26 geeft ook aan dat de grasvelden tussen de flats aan de Europavaart regelmatig worden gebruikt als speel- en pick-nickplaats. Inspreker 27 geeft aan geen hoge struiken tegen de flat aan de Europavaart te willen. De suggestie is de struiken zo ver mogelijk van de flats af te houden.

Reactie: De vrije zichtlijnen maken onderdeel uit van het doel de groengebieden tussen de flats sociaal veiliger, toegankelijker en gebruikersvriendelijker te maken. Door vrije zichtlijnen wordt het water naar de weg toegetrokken en ontstaat een directe verbinding tussen straat, groene omgeving en het water van de vaart. Het groen zal daardoor beter gebruikt en beter onderhouden kunnen worden.

De gemeente juicht het betere gebruik van de groene ruimte toe. De plannen zijn er op gericht dit te stimuleren. Het aanbrengen van water in deze gebieden is essentieel voor het vergroten van de opvangcapaciteit van het Haarlems watersysteem. Door toename van de hoeveelheid hevige regenbuien zijn deze buffers onontbeerlijk. Daarnaast neemt de waterkwaliteit en de ruimtelijke kwaliteit toe door deze ingreep in de groenzones. Binnen deze gebieden blijft voldoende gelegenheid tot spelen en verblijven over. De gemeente is ervan overtuigd dat deze elementen elkaar versterken.

In de plannen wordt voorgesteld om een heldere zoneringsgrens tussen de open gebieden en de gesloten gebieden aan te brengen. Hierdoor worden duidelijke verblijfsgebieden gecreëerd en blijft er ook voldoende schuilmogelijkheden over voor dieren. De suggestie om hoge struiken zo mogelijk van de flats af te houden zullen wij onderzoeken en zo mogelijk opnemen in het Definitieve Ontwerp.

12. Enkele insprekers maken zich zorgen over het kappen van specifieke bomen. Inspreker 27 vraagt de twee bomen tussen appartement Europavaart en de Hildebrandschool te laten staan en eventueel te snoeien. Inspreker 33 maakt bezwaar tegen het rooien van één boom op het grasveld voor het appartementencomplex aan de kant van de Laan van Angers. Rooien wordt gezien als aantasting van het woongenot.

Reactie: In algemene zin worden alleen die bomen verwijderd waarbij dat noodzakelijk is. Op het grasveld tussen de eerste flat langs de Laan van Berlijn en de Laan van Angers verdwijnen geen bomen. De bomen direct naast de Hildebrandschool (boomnr's 670 en 671) zijn in slechte staat en zullen worden gekapt.

13. Inspreker 33 geeft aan blij te zijn dat het Heempark met rust gelaten wordt en dat de gemeente de omgeving aantrekkelijker wil maken met groen en het terugbrengen van

diverse soorten planten. Inspreker heeft evenwel slechte ervaringen met het groenbeleid en groenonderhoud. Men vreest een kaalslag en vraagt om een goed groenbeleid. De plannen zouden teveel ten koste gaan van het huidige groen.

Reactie: De gemeente is bezig het groenbeleid te actualiseren en te verbeteren, om duidelijker kaders en voorwaarden te scheppen voor beter groen in Haarlem. Zo is het recent vastgestelde groenstructuurplan erop gericht groen te behouden en waar mogelijk toe te voegen, en om te zorgen voor zowel ecologisch als esthetisch waardevol groen.

Wij streven met IVOREZ naar groen met een goede kwaliteit voor Europawijk Zuid. Dit is vastgelegd in beleid. Voor het onderhoud is elk stuk groen in de wijk apart benoemd (bijvoorbeeld gazon of vlindergras). Dat label geeft aan of er meer of minder intensief onderhoud wordt gevraagd (gazon wordt van april tot november 24 maal per jaar gemaaid en vlindergras slechts 2 a 3 maal per jaar).

Het groen dat wordt aangepakt is met name de ruige onderbegroeiing in de groenstroken tussen flats. Er zal ook worden gekeken naar de reeds aanwezige onderbegroeiing. Indien deze van goede kwaliteit en van waarde is, dan zal deze behouden worden. Verder zal de ruigte verdwijnen en zal er nieuw bosplantsoen en lage heesters worden aangeplant.

Straatmeubilair (fietsrekken, verlichting, bankjes en prullenbakken)

1. Inspreker 2 vindt de zitbanken in de plantsoenen heel mooi, maar ziet deze graag voorzien van een rugleuning, o.a. ten behoeve van de ouderen.

Reactie: Wij begrijpen de behoefte aan zitgelegenheid voor ouderen. Een leuning aanbrengen op de gekozen beton-elementen voor de Mozaiekbank is echter niet mogelijk. Wel wordt er ter hoogte van het Turkse ouderencentrum een zitje gemaakt met speciale ouderenbankjes. Deze banken kennen een hoger zitvlak en een rechttere rugleuning om het opstaan te vergemakkelijken.

2. Inspreker 4 wil de reden weten waarom aan de Laan van Osnabruck in de toekomst op 2 á 3 lantaarnpalen na palen worden geplaatst met fluorverlichting. In de huidige situatie is er hoofdzakelijk sprake van natriumverlichting.

Reactie: Dit gaat om een fout in de tekening van het voorlopig ontwerp. De lichtmasten aan de Laan van Osnabruck blijven ongewijzigd.

3. Inspreker 12 wil geen gele prullenbakken, maar groene die passen bij de omgeving.

Reactie: De gele afvalbakken vormen een verwijzing naar de jaren zestig van de vorige eeuw, toen de wijk werd gebouwd. Destijds werd deze kleur veel toegepast. Vooralsnog blijft de kleur geel voor de afvalbakken in het Handboek Inrichting Openbare Ruimte voor Schalkwijk gehandhaafd. In parken worden donkergrijze prullenbakken geplaatst die standaard zijn voor die gebieden, en zoals die ook elders in de Haarlemse parken staan.

4. Inspreker 18 vraagt aandacht voor het inrichten van de plantsoenen. Hierbij moet rekening worden gehouden met de aanvraag van nieuwe speelvoorzieningen en moet e.e.a. worden kortgesloten met de werkgroep 'Ontmoeten in de wijk'. Betreft o.a.

aanvraag speelvoorzieningen voor het Ankaraplantsoen en voor de Milaanstraat en Romestraat. De prullenbakken en bankjes mogen hier ook niet worden vergeten.

Reactie: De uitwerking van de speelruimteplannen is vertraagd en kan daardoor geen onderdeel uitmaken van het definitief ontwerp van deelgebieden I en II. Naar verwachting is eind dit jaar wel het onderzoek afgerond dat de speelruimtebehoefte per wijk in beeld brengt. Dan zal ook bekeken worden wat er in het kader van IVOREZ in de wijk aan speeltoestellen kan worden bijgeplaatst. De Romestraat, Milaanstraat en het Ankaraplantsoen zullen in het speelruimteplan worden betrokken. Tot die tijd blijft alles zoals het is.

De groentjes aan Brusselstraat en Athenestraat en de Laan van Angers lenen zich daarbij prima voor het onderbrengen van nieuwe speelfuncties. Er is ruimte gereserveerd voor het plaatsen van speeltoestellen. Uitgangspunt is dat de bestaande speelfuncties in de wijk gehandhaafd blijven. De herinrichting van de plantsoenen wordt in het kader van het Wijkcontract samen met de Werkgroepen Groen en Ontmoeten opgepakt.

5. Inspreker 18 wil dat men zich houdt aan de afspraak zoals gemaakt met de gemeente. Het voetbalveldje moet conform bijlage bij het inspraakformulier worden verschoven. Er is een extra aanvraag voor een picknicktafel/bankjes (graag met rugleuning voor ouderen met een slechte rug) om zo contact tussen ouderen (Turks en straks Sint Jacob en RIBW) én buurtbewoners te stimuleren. Er worden momenteel al tuinmeubelen op de groenstrook neergezet!!

Reactie: In het ontwerp worden de locatie van de pannakooi en de bankjes verderop in de groenstrook uitgewisseld, zoals besproken met de werkgroep Groen en Ontmoeten van het wijkcontract. De aangevraagde picknicktafel en bankjes met rugleuning voor ouderen zijn aan het ontwerp toegevoegd. Bij het Turkse ouderencentrum komt een zitje met speciale ouderenbankjes. Deze banken kennen een hoger zitvlak en een rechte rugleuning om het opstaan te vergemakkelijken.

6. Inspreker 19 meldt dat de recent geplaatste zitbanken in het plantsoen van de Laan van Parijs al beklad zijn en vaak zijn ingenomen door hangjongeren die rommel maken en niets opruimen. Voor wandelaars is het nu niet meer aantrekkelijk om hier te zitten.

Reactie: Door het "open ontwerp" met vrije zichtlijnen door de groene plantsoenen zullen bankjes in de toekomst niet meer verscholen staan tussen het groen. Dit voorkomt vandalisme.

7. Inspreker 24 wil melden dat uit zijn contacten in het park blijkt dat de zitbanken in het Engelandpark te laag zijn voor ouderen. Inspreker zelf heeft een kunstnie- en heup en heeft erg veel moeite om op te staan van de banken in het park en langs het jaagpad.

Reactie: De keuze voor het type zitbank in de parken is drie jaar geleden na uitgebreid proefzitten mede door de Haarlemmers gemaakt. Daar is deze bank (type Canapé) uit voortgekomen. Er wordt wel met de leveranciers overlegd om het comfort, onder andere de zithoogte, in de toekomst beter te kunnen aanpassen.

8. Insprekers 25, 30, 33 en 35 vrezen (meer)overlast door hangjongeren en brommers in het Heempark. Het verbeteren van het verlichtingsniveau bij zitplekken en de nieuwe brug wordt als mogelijke maatregel genoemd.

Reactie: De gemeente Haarlem plaatst in een aantal stadsparken bewust geen straatverlichting, om te benadrukken dat deze na zonsondergang een rustig karakter hebben ten behoeve van de natuur. Zo staan bijvoorbeeld in de Haarlemmerhout en de Bolwerken geen tot weinig lampen. Het Heempark is ook niet verlicht, en zal dat ook in de toekomst niet zijn.

De gemeente Haarlem wil overigens wel dat Europawijk Zuid na herinrichting voldoet aan het Politie Keurmerk Veilig Wonen (PKVW). Voor wat betreft de openbare verlichting zijn er specifieke eisen om aan het keurmerk te voldoen. De gemeente is momenteel bezig een aangepast verlichtingsplan op te stellen zodat de wijk kan gaan voldoen aan het Politiekeurmerk. Het aanpassen van de openbare verlichting wordt dan ook meegenomen in de verdere detailleringen van het ontwerp. Het niet verlichten van parken helpt overigens ook te voorkomen dat jongeren na zonsondergang nog overlast veroorzaken.

9. Inspreker 27 geeft aan overlast te ondervinden van verlichting die te dicht tegen de bebouwing is geplaatst (in de groenzone langs de Europavaart). Het verzoek is deze verlichting verder van de appartementen af te plaatsen.

Reactie: aan de bestaande openbare verlichting wordt in principe niets gewijzigd. Wel wordt de gelijkmatige verdeling van de straatverlichting bekeken. Aan de hand van het nieuwe verlichtingsplan wordt bepaald of lichtpunten worden verplaatst of armaturen aangepast ter voorkoming van lichthinder. In de groenstroken tussen de flats aan de Europavaart kan dit leiden tot aanpassingen. We houden hierbij rekening met bovenstaand verzoek.

10. Inspreker 28 vraagt de picknick/zitrand ter hoogte van Dublinstraat 4 t/m 16 te verplaatsen naar de andere zijde of het midden van de groenstrook en in elk geval verder weg van de huizen i.v.m. geluidsoverlast van mensen die 's avonds en 's nachts blijven hangen en hard praten. In plaats daarvan zou er een heestercirkel bij het adres Dublinstraat 4 t/m 16 moeten komen. Eigenlijk wil de inspreker maar één zitrand/cirkel met aan beide zijden van de groenstrook een heester/haag/cirkel. Destijds zijn bankjes en de zandbak ook weggehaald, tot tevredenheid van inspreker. Inspreker suggereert de picknickplek te verplaatsen naar de Stockholmstraat ipv de Athenestraat, want daar zou men die wel graag hebben.

Reactie: In de IVOREZ klankbordgroep en met de werkgroepen Groenparticipatie en Ontmoetingen is in het kader van het Wijkcontract uitgebreid stilgestaan bij de herinrichting van de plantsoenen op de Brusselstraat en de Athenestraat. Het ontwerp is tot stand gekomen na uitgebreide participatie en inspraak. Hoewel wij begrijpen dat individuele bewoners op specifieke plekken bezwaar kunnen hebben tegen het gekozen inrichtingsplan, menen wij samen met de klankbordgroep de meest optimale spreiding van functies over de plantsoenen te hebben gevonden.

C Verkeer en Parkeren

Verkeerscirculatie

1. Inspreker 1, 8, 16, 20 en 33 hebben problemen met het autoluw maken van de Laan van Angers, waardoor de Laan van Osnabruck als tweebaansweg en lopend langs de voortuinen van ééngezinswoningen als doorgangsweg (hoofdverkeersader) wordt gebruikt/ingericht. Hierdoor ontstaat toename van autoverkeer op de Laan van Osnabruck. Het profiel van de Laan van Osnabruck is niet geschikt om het huidige

verkeer, vermeerderd met het verkeer van de Laan van Angers te verwerken. Als bewoners van de Laan van Angers daar enkele malen per dag langsmoeten naar hun parkeerplaatsen is het niet meer prettig wonen aan de Laan van Osnabruck. Inspreker 33 vreest meer parkeerdruk op de Laan van Berlijn.

Reactie: Heel Europawijk Zuid is ingericht als 30 km-gebied. De verkeersintensiteiten zijn dermate laag dat er geen overmatig autoverkeer is te verwachten. Er zijn enkele inrichtingvarianten voor de Laan van Angers in studie. Hierbij wordt uitgegaan van een verkeersluw uiterlijk, maar er worden geen verkeersremmende of –werende maatregelen genomen. Voor de Laan van Osnabrück en de Laan van Berlijn geldt dan ook dat de verkeersintensiteit er zeer laag is en ook zal blijven.

2. Insprekers 9 en 32 willen weten hoe breed het autogedeelte van de Laan van Osnabruck wordt. Inspreker 32 vindt het van belang dat deze straat niet wordt verbreed voor het autoverkeer. Inspreker 9 wil ook graag vernemen wat de hoeveelheid verkeer is vóór de verandering en hoeveel verkeer er na de verandering wordt verwacht.

Reactie: In het ontwerp is de Laan van Osnabrück versmald. De totale rijbaan wordt acht meter breed, inclusief het parkeren. In de huidige situatie is dit negen meter: zeven meter rijbaan plus 2 meter langsparkeervakken. De trottoirs aan de westzijde worden overal ongeveer een meter breder. Doordat de rijbaan smaller wordt en het parkeren aan beide zijden van de straat kan plaatsvinden zijn er straks meer parkeerplaatsen aanwezig en zal er langzamer worden gereden.

Op de Laan van Osnabrück is de verkeersintensiteit zeer laag. Naar verwachting zal dit ook zo blijven. Voor de Laan van Angers zijn nog enkele inrichtingvarianten in studie. Hierbij wordt uitgegaan van een verkeersluwe laan, maar er worden geen verkeersremmende of –werende maatregelen genomen. Voor de Laan van Osnabrück wordt daarom geen noemenswaardige toename van het verkeer verwacht.

3. Enkele insprekers geven hun mening over de herinrichting van de Laan van Angers. Inspreker 9 is voorstander van het smal houden en moeilijk maken van de Laan van Angers voor verkeer, zodat sluijverkeer wordt geweerd. De inspreker wil ook weten wat de toegestane snelheid wordt op de Laan van Angers en hoe dit in de hand wordt gehouden. Inspreker 32 vindt het autogebruik in het ontwerp voor de Laan van Angers nog onduidelijk. Inspreker wijst op de oplegnotitie, waarin staat dat op deze weg auto's en bussen rijden.

Reactie: Voor de Laan van Angers zijn nog enkele inrichtingvarianten in studie. Het voorlopig ontwerp komt later dit jaar in de inspraak. Het ontwerp gaat in elk geval uit van een verkeersluw en groen uiterlijk voor de Laan van Angers. De Laan krijgt waarschijnlijk het regime van een "30 km met openbaar vervoer" route. Inderdaad rijden er dan zowel auto's als bussen. Handhaving van de verkeerssnelheid is een taak van de politie.

4. Inspreker 26 geeft aan dat hinder wordt ondervonden door de verkeersdrempel t.h.v. Laan van Parijs nr 3. Er is al scheurvorming in het huis ontstaan en auto's rijden er soms over de stoep. Verzoek is de drempel te verleggen naar het weggedeelte tegenover de Hildebrandschool.

Reactie: Met het voorgenomen herbestraten van de Laan van Parijs en de Laan van Berlijn kunnen de bestaande drempels worden weggehaald. Als de straat van klinkers

wordt voorzien in plaats van asfalt, heeft het de voorkeur de huidige drempels door verhoogde kruisvlakken te vervangen. Dat remt het verkeer op de kruisingen, waar dat voor de verkeersveiligheid gewenst is. Als de afstand tussen twee kruisingen meer dan 80 meter is, kan het plaatsen van extra drempels worden overwogen.

Parkeren

1. Inspreker 1 wil weten wanneer de parkeerplaatsen terugkomen bij de Boedapeststraat, die zijn beloofd bij de aanleg van de ondergrondse vuilcontainers.

Reactie: In het algemeen is het bestaande aantal parkeerplaatsen in Europawijk Zuid voldoende. Uitgangspunt bij de herinrichting is dat er per saldo geen parkeerplaatsen verdwijnen. Doordat in de toekomst in de woonstraten van Europawijk Zuid aan beide zijden van de straat geparkeerd mag worden, ontstaan er meer parkeerplaatsen.

Toevoeging: Waarschijnlijk moet er bij de nieuwbouw langs de Laan van Berlijn een ondergrondse afvalcontainer worden bijgeplaatst. De gemeente bekijkt of bij de bestaande containers nog een extra container kan worden bijgeplaatst. Zo niet, zal er worden bezien waar er nog een plek voor deze extra container gevonden kan worden.

2. Inspreker 4 heeft begrepen dat er aan de Laan van Osnabruck, aan de even nummerzijde, vanaf de zijstraat Wenenstraat géén parkeerplaatsen komen terwijl er in de huidige situatie parkeerplaats is voor 6 á 8 auto's. Waar moeten deze bewoners hun auto's nu zetten?

Reactie: In het algemeen is het bestaande aantal parkeerplaatsen in Europawijk Zuid voldoende. Uitgangspunt bij de herinrichting is dat er per saldo geen parkeerplaatsen verdwijnen. Parkeren mag in de woonstraten van de wijk in de toekomst aan beide zijden van de straat, waardoor er extra parkeerplaatsen ontstaan. Het doorgaande weggedeelte wordt bovendien smaller (ca. 4,5 m), waardoor er langzamer gereden zal worden hetgeen de verkeersveiligheid ten goede komt.

3. Inspreker 7 wil weten hoe het straks gaat met parkeren in de zijstraten van de Laan van Angers, als deze autoluw wordt. Het parkeren is nu al een verschrikking. De verwachting is dat het op parkeervignetten uit zal draaien, wat niet erg is als er dan een vaste plek wordt verkegen.

Reactie: De opmerking over het parkeren in de zijstraten is verwerkt in het ontwerp, Parkeren mag in de woonstraten van de wijk in de toekomst aan beide zijden van de straat, waardoor er extra parkeerplaatsen ontstaan. De Laan van Angers zelf maakt geen onderdeel uit van deze inspraakronde. Er zijn enkele inrichtingvarianten in studie. Het voorlopig ontwerp komt later dit jaar in de inspraak. Van invoering van parkeervignetten voor bewoners is momenteel geen sprake.

4. Inspreker 16 is van mening dat het van de gekke is dat bewoners van de Laan van Angers via de Laan van Osnabruck naar hun parkeerplaatsen moeten rijden. Het omrijden zorgt voor vervuiling van het milieu en een vergroting van de hoeveelheid fijnstof in de lucht.

Reactie: De verkeersintensiteiten in Europawijk Zuid zijn zeer laag. Van een toename van milieuvuiling of fijnstof zal dan ook geen sprake zijn. Voor de Laan van Angers zijn nog enkele inrichtingvarianten in studie. Het voorlopig ontwerp komt later dit jaar in

de inspraak. Het ontwerp zal in elk geval uitgaan van een verkeersluwe en groene Laan van Angers. De Laan wordt waarschijnlijk een "30 km met openbaar vervoer" route.

5. Inspreker 16 stelt dat de gemeente Haarlem de parkeernormen moet aanpassen. De woningen zijn zo duur dat alleen tweeverdieners ze nog kunnen betalen. Dientengevolge zullen voor veel woningen twee parkeerplaatsen nodig zijn. Aan de verdichting van de wijk moet paal en perk worden gesteld.

Reactie: Bij nieuwbouwplannen wordt getoetst aan de parkeernormen. Bij toenemende woningaantallen hoort een oplossing voor de toenemende parkeerbehoefte te worden geboden. Afhankelijk van de prijs dient per nieuwe woning 1,2 of 1,5 parkeerplaats te worden gerealiseerd. Deze normen zijn gebaseerd op landelijke ervaringscijfers.

6. Inspreker 17 en 18 vragen aandacht voor het parkeren bij de ADL supermarkt. Als hier straks een voetpad/fietspad ligt staan auto's er toch in de weg. Oplossing is de stoeprand vóór de ADL supermarkt te verhogen, of paaltjes te plaatsen, zodat er niet meer kan worden geparkeerd op de stoep en mensen met kinderwagens, rollators en scootmobiel niet worden gehinderd.

Reactie: Het ontwerp is hierop aangepast. Tegen het kortparkeren op de stoepen is in het ontwerp een verhoogde trottoirband opgenomen.

7. Inspreker 32 vindt het van belang dat aan de voorkant van de flats aan de Laan van Angers beperkte parkeerruimte blijft voor invaliden.

Reactie: Deze opvatting is ook door de klankbordgroep naar voren gebracht. Voor de Laan van Angers zijn nog enkele inrichtingvarianten in studie. Het ontwerp komt later dit jaar in de inspraak. In de uitwerking wordt rekening gehouden met deze inspraakreactie.

Langzaam verkeer

1. Inspreker 23 verzoekt om een fietsverbinding van de Engelandlaan ter hoogte van de Laan van Parijs, of iets noordelijker, naar de Zuid Schalkwijkerweg. De huidige voetpaden worden nu ook ten onrechte door fietsers gebruikt.

Reactie: Europawijk Zuid kent drie oost-west langzaamverkeersroutes (als het ware tussen Engelandpark en supermarkt), te weten de Athenestraat, de Londenstraat en de Brusselstraat. De bedoeling is deze langzaamverkeersroutes zo in te richten dat zij beter voor fietsverkeer te gebruiken zijn. De voetpaden zullen toekomstig duidelijker worden onderscheiden van de fietsroutes, waardoor ook de veiligheid voor de voetganger op het trottoir verbetert. De gevraagde doorsteek naar de Engelandlaan wordt aangebracht bij de Athenestraat.

2. Insprekers 29 en 32 zijn geïnteresseerd in de herinrichting van de fietsroute Albion – Londen – Kiev – Wenenstraat – Ankaraplantsoen als onderdeel van het hoofdnet fiets in het HVVP. Volgens het HVVP moeten zulke routes worden uitgevoerd in rood asfalt, en inspreker memoreert uitspraken en moties van de gemeenteraad hierover. Inspreker vindt het teleurstellend dat het ontwerp in klinkers wordt uitgevoerd, gebaseerd op het concept HIOR dat nog niet openbaar is. In het geactualiseerde HVVP staat in de paragraaf 'Verharding Fietsroutes': Uitgangspunt zowel op hoofdfietsroutes als ook de secundaire fietsroutes is dat daar waar nu asfalt aanwezig is, ..., deze keuze

gehandhaafd blijft en niet meer ter discussie staat.....” Inspreker 29 verzoekt het ontwerp op dit punt te heroverwegen om de route als fietsstraat in te richten met inspraak van bewoners en wijkraad. Inspreker 32 vreest dat de herkenbaarheid van de fietsroute vervalt en vraagt om op de route alsnog voor rood asfalt te kiezen, of de Londenstraat op zijn minst in asfalt uit te voeren. Inspreker maakt bezwaar tegen het vermeende zig-zag beleid en vraagt het HIOR niet als heilig boek te beschouwen.

Reactie: De weg op de route Albion – Wenenstraat wordt voorzien van asfalt. Dit is aangepast in het Definitief Ontwerp.

3. Inspreker 32 wijst op eerdere opmerkingen over het fietspad over het Lissabonplantsoen. Het fietspad ligt nu strak tegen de gevel van huisnr 14. Een paar trottoirtegels tussen gevel en fietspad geven de voetganger meer plek en veiligheid. Inspreker verzoekt het stukje fietspad te verschuiven in de richting van het plantsoen.

Reactie: Dit is aangepast in het Definitief Ontwerp.

4. Inspreker 36 is blij met de vernieuwing van het asfalt wegdek in het Heempark en de groenparkjes tussen de flats langs de Europavaart, zodat kinderwagens en rollators weer normaal kunnen rijden.

Reactie: De asfaltering van de wandelpaden tussen de flats en die in het Heempark zullen in de eerste fase (uiterlijk in het voorjaar van 2010) worden uitgevoerd.

D Europavaart, water en riolering

1. Insprekers 1 en 32 gaan in op de afkoppeling van het hemelwater in een gescheiden stelsel. Inspreker 32 is blij dat de afkoppeling ter hand wordt genomen. Inspreker 1 stelt dat de wateropname wordt vergroot, waardoor het uit de zestiger jaren van de vorige eeuw daterend rioolstelsel niet hoeft te worden verbeterd. De in het wegdek ontstane kuilen kunnen dan verkeersremmend werken.

Reactie: Het afkoppelen van verhard oppervlak van het gemengde rioolstelsel is uitgangspunt van het gemeentelijk riolerings- en waterbeleid. Voor Europawijk-Zuid zijn drie varianten doorgerekend op kosten en milieurendement. Er is gekozen voor vervanging van het gemengde stelsel door een veel kleiner gedimensioneerd (kleinere diameters) gemengd stelsel, aangevuld met een regenwaterstelsel. Op die manier wordt een groot deel van het regenwater dat in Europawijk Zuid valt via het regenwaterstelsel afgevoerd naar de Europavaart, zodat minder (relatief schoon) regenwater wordt afgevoerd naar de rioolwater zuiveringsinstallatie (rwzi). Daarmee wordt de totale riolering vernieuwd en is er de komende 60 jaar geen grootschalige vervanging meer nodig.

2. Insprekers 12, 22, 30, 33, 35, 36 en 37 zijn van mening dat een langzaamverkeersbrug over de Europavaart naar het Heempark niet nodig is. Op zo'n 50 passen van elkaar is er de Europabrug, de Brug van Angers en de Engelandbrug. Er zijn daarmee voldoende ingangen naar het park / de heemtuin. Bovendien vreest men door de extra brug meer overlast in het Heempark van fietsers en scooters.

Reactie: De aanleg van betere verkeersverbindingen voor voetgangers naar het Heempark is opgenomen in de door de gemeenteraad vastgestelde Toekomstvisie Europawijk 2015. In deze Toekomstvisie is sprake van meerdere langzaam

verkeersbruggen over de Europavaart. In het IVOREZ ontwerp is gekozen voor een eenvoudige voetgangerbrug in het verlengde van de Laan van Osnabrück, maar uit het directe zicht. De locatie is vastgesteld met de klankbordgroep, waarmee de brug uitgebreid besproken is.

Doel van de langzaam verkeersverbinding is het Heempark beter te ontsluiten, de groene binding met de wijk te versterken, en een rondwandeling mogelijk te maken. De voetgangersbrug speelt een belangrijke rol in de betere ontsluiting van het Heempark voor de buurt. De huidige ingangen van het park liggen aan grote ontsluitingswegen en zijn niet voetgangervriendelijk. De afstand tussen de huidige bruggen is 490 meter, en deze afstand wordt straks gehalveerd tot 250 meter.

3. Inspreker 30 is bang voor overlast door het toevoegen van meer afmeervoorzieningen voor bootjes in de Europavaart.

Reactie: Het is niet de bedoeling om van de Europavaart een doorgaande vaarroute te maken. Hiervoor zijn de onderdoorgangen van de bruggen ook te laag. Wel is het mogelijk de bestaande afmeervoorzieningen voor kano's en andere kleine en lage boten van bewoners te verbeteren en uit te breiden.

4. Inspreker 33, 34, 35 en 36 maken bezwaar tegen het aanleggen van wadi's in de groene tuinen tussen de flats langs de Europavaart. Inspreker meent dat het aanleggen van wadi's niet mogelijk is zonder bomen te beschadigen. Inspreker verwacht niets goeds van deze natte plekken: zwerfvuil, onfunctionele zandplekken. Bovendien meent inspreker dat de wadi's niet bijdragen aan de benodigde wateropvang in de wijk.

Reactie: Van de aanleg van wadi's langs de Europavaart (de opvang en afvoer van water bij uitzonderlijke regenval) is geen sprake. Wel is er sprake van piekmomenten, waarop de riolering de toegenomen regenwaterval niet goed kan verwerken. Daarom moet er iets gedaan worden om het regenwater ook bij uitzonderlijke regenval op een goede manier op te kunnen vangen. Dit kan onder meer door regenwater in de bodem te laten wegzakken, onder andere door ontharding en door aanleg van glooiingen in het groene landschap langs de oevers van de Europavaart. Daarmee wordt een bijdrage geleverd aan de wateropvang in de wijk. Angst voor natte voeten of onfunctionele zandplekken is dus ongegrond: de begroeiing bestaat uit gras wat er prima kan groeien.

Er is voldoende ruimte om dergelijke glooiingen langs de Europavaart aan te leggen zonder de bomen te beschadigen. De glooiingen blijven ondiep (max. -0,50 m) en maken onderdeel uit van het grasvlak. Hierdoor heeft het zwerfvuil geen kans om zich te verzamelen en zal er geen zand te zien zijn. Doel is bij te dragen aan de tijdelijke opvang van regenwater bij hevige regenval. Door de glooiingen wordt het gebiedseigen regenwater vastgehouden. Dit zijgt langzaam in de bodem wat ten goede komt aan de beplanting.

5. Inspreker 34 betwijfelt het nut van extra wateropvang en stelt dat de Europavaart zoals die is reeds voldoende water afvangt. Inspreker meent dat met het extra water een modern Paard van Troje de wijk wordt ingebracht.

Reactie: vanwege de toenemende frequentie en hevigheid van regenbuien is het nodig om het waterbergend vermogen van Haarlem te vergroten. De meest effectieve manier om dit te doen is door meer open water te graven. Daarnaast kan dit door ervoor te zorgen dat de bodem beter geschikt is om water te bergen, dat dan vervolgens via het

grondwater naar open water wegstroomt. In Europawijk Zuid wordt het rioolstelsel aangepast. Op die manier loopt het regenwater door een apart riool naar de Europavaart, en niet zoals nu naar de waterzuiveringsinstallatie. Het verbeteren en beter benutten van het waterbergend vermogen van een wijk of de stad als geheel dient ervoor om zo veel mogelijk te voorkomen dat bij (hevige) regenval water op straat blijft staan, of via een te zwaar belast rioolstelsel voor wateroverlast in woningen zorgt.

E Overige opmerkingen

1. Inspreker 5 vindt het jammer dat de wijk verpaupert, de huizen zijn prima, maar het woongenot wordt minder.

Reactie: De woning (ver)nieuwbouw en de integrale vernieuwing van de openbare ruimte in Europawijk Zuid hebben tot doel de woon- en leefkwaliteit te verbeteren en de leefkwaliteit duurzaam te verhogen.

2. Inspreker 17 en 18 vragen te focussen op een facelift van de Italielaan. Als toegangsweg tot een mooie opgeknapte wijk is dit echt noodzakelijk. Het creëren van een wijkhart, waarbij een samenspel van ontmoeten, voorzieningen (o.a. pinautomaat (bron: wijkenquête), gezellig winkelen en parkeren worden gecombineerd.

Reactie: Zoals vastgelegd in het wijkcontract verdienen ook de hotspots van Europawijk Noord de nodige aandacht. De gemeente is al enige tijd bezig te onderzoeken hoe o.a. de Frankrijklaan en de Italielaan (ter hoogte van het winkelcentrum) kunnen worden verbeterd. Bekeken en afgewogen moet worden hoe de technische noodzaak zich daarbij verhoudt tot de beschikbare budgetten in het meerjaren investerings- en onderhoudsprogramma voor de komende jaren.

3. Inspreker 24 heeft de gemeente op de hoogte gebracht van het vele dode hout in het Engelandpark wat boven windkracht 5 uit de bomen valt. Hierdoor durft inspreker niet meer in het park te lopen. Inspreker vraagt om een spoedig snoei- en rooiplan, daar vele bomen door uitgroei gevaarlijk zijn geworden.

Reactie: Deze reactie is geregistreerd als melding en wordt als zodanig behandeld.

4. Inspreker 26 geeft aan overlast te ondervinden van de platanen aan de Laan van Parijs (zonlicht, drup, allergie). De suggestie is deze bomen te kandelabereren.

Reactie: Deze reactie is geregistreerd als melding.

5. Inspreker 19 meldt dat de recent geplaatste zitbanken in het plantsoen van de Laan van Parijs al beklad zijn en vaak zijn ingenomen door hangjongeren die rommel maken en niets opruimen. Voor wandelaars is het nu niet meer aantrekkelijk om hier te zitten.

Reactie: De bekladding en vervuiling zijn geregistreerd als melding.

6. Insprekers 5 en 24 vragen aandacht voor de asfaltpaden in het Engelandpark, voorzien van grind. Fietsers glijden hierover uit en ook tochtjes door ouderen met rollators en scootmobiel en jongeren op rolschaatsen en skeelers zijn niet meer mogelijk. Schoenzolen komen vol te zitten met het grind en komt zelfs door de zolen heen. Dhr. D.S. Nooteboom van de gemeente heeft beloofd dat het losse grind verwijderd zal worden.

Reactie: Het losse grind is weggehaald. Na een inlooperperiode wordt het laatste losse grind weggeveegd.

7. Enkele insprekers hebben een vraag over de Europaweg. Inspreker 9 vraagt wanneer er sprake wordt van een echte groene golf (verkeerslichten) op de Europaweg. Inspreker 12 woont 10 hoog in een seniorenflat aan de Laan van Berlijn en ondervindt veel (geluid-) hinder van het wegverkeer. Inspreker 22 wil, ondanks de wetenschap dat dit buiten het project valt, verzoeken dat als de Europaweg tussen het winkelcentrum en Engelandlaan opnieuw wordt geasfalteerd, dit met fluisterasfalt kan geschieden.

Reactie: De Europaweg ligt buiten het projectgebied. Eventuele wijzigingen aan de Europaweg zijn mede afhankelijk van de ontwikkeling van het Stadsdeelhart Schalkwijk. De Europaweg is één van de wegen die voorkomt in de Nota Geluidsarm asfalt. Deze weg komt dus in aanmerking om te zijner tijd bij vernieuwing voorzien te worden van geluidreducerend asfalt. Uiteraard zal het een en ander onderzocht moeten worden.

8. Inspreker 6 heeft een ligplaats voor een boot(je) op de Amerikavaart. Gezien de plannen om binnenkort ligplaatsen op de Europavaart te realiseren vraagt inspreker toestemming om het bootje onder de flat aan de Laan van Parijs 49-88 (Europavaart) aan te meren, als bewoner van een flat aan de Laan van Parijs.

Reactie: Het toewijzen van ligplaatsen is geen onderdeel van dit ontwerp of de inspraak. Ligplaatsen kunnen worden aangevraagd via de website van de gemeente Haarlem (digitaal loket) of bij het Havenkantoor aan de Spaarndamseweg naast de Prinsenbrug.

9. Inspreker 18 verzoekt in het kader van het riool en aparte regenwaterafvoer te kijken of er op de hoek van de Frankrijklaan/Italiëlaan iets kan worden gedaan aan de overlast door vogelpoep. In de goot spuiten is géén oplossing. Het vieze water moet echt goed worden afgevoerd.

Reactie: Deze reactie is geregistreerd als melding.

10. Inspreker 14 heeft last van zwerfvuil bij de flats, hangjongeren en veel rommel in de trappenhuisen in de flats aan de Laan van Angers.

Reactie: Deze inspraakreacties zijn geregistreerd als melding

11. Inspreker 25 geeft aan dat constatering van drank- en drugsgebruik nabij de Europavaart reeds is gemeld aan politie (via wijkraad), maar dat er na 12.00 uur 's nachts niet meer wordt gecontroleerd. De inspreker pleit voor maatregelen en voorzieningen waardoor aanwezige hangjeugd haar vertier elders kan vinden.

Reactie: Deze inspraakreacties zijn geregistreerd als melding. Zij zijn tevens onder de aandacht van betrokken instanties (politie, Dock) gebracht.

Bijlage 1

Lijst van inspraakreacties, horende bij Nota Van Antwoord:

1. N.A. Mostert
2. R. Baban
3. M. Brouwer
4. P.L. Reeder
5. A. van Musscher
6. D. Poerwo
7. K. ten Dam
8. J. Lemmers
9. L. Lemmers
10. B. Tip-Boom
11. N. Slotboom
12. Fam. Vooges
13. A.M. Levée
14. E. Heinsbergen
15. A.J. Molenaar
16. B. Jonkman-Anema
17. Simon de Bruin
18. D.T. van Beelen
19. Mevr. Hagens-Koekenberg
20. T. Jonkman
21. J.R. van Erven (namens Apostolisch Genootschap)
22. Emile Engeringh (tweemaal inspraak geleverd)
23. Emile Engeringh
24. J.J.A. de Gelder
25. Dhr. J.M.I. Ter Ellen
26. Dhr. en Mevr. Arnoldus
27. Mevr. Van der Pol
28. Dhr. en Mevr. Van Vugt
29. Dhr. Stuip van de Fietzersbond Haarlem
30. Dhr. en Mevr. Bakker
31. Mevr. Menken – Gorter
32. Dhr. K. Schreuder namens Wijkraad Europawijk
33. Actiecomité Redt het Heempark
34. W. Meyer namens Actiecomité Redt het Heempark
35. H.G. van Loon
36. Edward P. van Kampen
37. M.F.G Severijnse - Notermans